Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

# Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 48 (7378) | СУБОТА, 23 МАЯ | 1942 г.

ПРАЧЫТАЙ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

**ПАРТЫЗАНЫ І ПАРТЫЗАНКІ! БРАТЫ І СЁСТРЫ РОДНАЙ БЕЛАРУСІ! МАЦНЕЙ УДАРЫ ПА ВОРАГУ!**

**УЗНІМАЙЦЕСЯ НА ЎСЕНАРОДНЫЯ ЎЗБРОЕНЫЯ ПАЎСТАННІ Ў ВАРОЖЫМ ТЫЛУ! ЗНІШЧАЙЦЕ ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ, ЗНІШЧАЙЦЕ НЯМЕЦКІЯ ЎПРАВЫ І ПАЛІЦЫЮ! АДНАЎЛЯЙЦЕ СОВЕЦКУЮ ЎЛАДУ!**

**ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ ЎСТУПІЛА НА БЕЛАРУСЬ І ГОНІЦЬ ВОРАГА ДАЛЕЙ НА ЗАХАД.**

**БЕЛАРУСЬ БЫЛА І БУДЗЕ СОВЕЦКАЙ!**




П. ПАНАМАРЭНКА
Сакратар ЦК КП(б) Беларусі

Ніколі яшчэ за ўсю сваю нацыянальную гісторыю беларускі народ не падвяргаўся такой сур'ёзнай небяспецы, як зараз. Прабыванне пад нямецка-фашысцкім ігам азначае для беларускага народа не толькі страту якой-бы то не было свабоды і нацыянальнай самастойнасці, не толькі жабрацкае, паўгалоднае, рабскае існаванне, але і прамое фізычнае знішчэнне. Гутарка ідзе ў поўным сэнсе гэтага слова аб жыцці або смерці нацыі.

Нямецка-фашысцкія акупанты планамерна, з нечуванай жорсткасцю знішчаюць мірнае насельніцтва Беларусі сіламі сваіх вайсковых часцей, з прымяненнем усіх сродкаў сучаснага бою. У горадзе Петрыкаве немцы расстралялі большую частку жыхароў, а дзяцей жывымі ўтапілі ў рэчцы. У Ельску немцы пасадзілі на баржу больш 500 жанчын і дзяцей, шэсць дзён вазілі іх галоднымі па рацэ Прыпяці, а затым утапілі. У Суражы немцы загналі 700 чалавек у замініраваны роў. Тых, якія ўцалелі пасля разрыва мін, яны расстралялі з аўтаматаў. У Шклове немцы расстралялі [illegible]300 мужчын і жанчын, а дзяцей жывымі кінулі ў ямы разам з забітымі бацькамі і закідалі зямлёй. Тры дні над магіламі варушылася зямля — жывымі закапаныя дзеці паміралі ў страшных мучэннях.

Такія-ж масавыя забойствы зроблены акупантамі ў Мінску, Віцебску, Оршы, Лёзне, Брэсце, Чэрвені, Глуску, Слуцку, Быхаве, Бешанковічах, Бабруйску, Полацку, Лельчыцах і іншых гарадах і сёлах Беларусі. Немцы замучылі, расстралялі, павесілі і жывымі спалілі больш 700 тысяч жыхароў Беларусі. Зараз нямецкае камандаванне падрыхтоўвае новыя масавыя расправы над людзьмі совецкай Беларусі. Па спісах, складзеных гестапо і мясцовымі нямецкімі камендатурамі, фашысты збіраюцца знішчыць усіх старшынь сельскіх советаў, членаў сельсоветаў, старшынь калгасаў, брыгадзіраў, звеннявых і іншых сельскіх актывістаў. Тая-ж частка насельніцтва Беларусі, якая ўцалела пасля гэтых жудасных расправаў, асуджана фашыстамі на катаржную, паднявольную працу, голад і павольнае выміранне.

Ва ўсіх гарадах і сёлах Беларусі пануе жабрацтва. Хлеб у калгаснікаў адабран, жывёла, якая знаходзілася ў іх асабістым распараджэнні, адбіраецца поўнасцю. Адсутнічае які-б там ні быў гандаль. Калі селянін і рашыцца прынесці ў горад якія небудзь прадукты для абмену, гэтыя прадукты ў яго ўсёроўна адбяруць нямецкія салдаты.

Фашысцкія акупанты са звярынай упартасцю разбураюць ці вывозяць у Германію ўсё, што было створана беларускім народам, усё, што накапіла насельніцтва за многія годы сваёй працы. Ваенны транспарт, які абслугоўвае фронты, адпраўляецца зноў у Германію, нагружаны награбленым дабром беларускага народа. Немцы вывозяць усё жалеза, якое толькі можна сабраць, пачынаючы ад другіх чыгуначных пуцей, канчаючы ручкамі ад дзвярэй, пасудай. Спецыяльныя каманды па збору метала адбіраюць у сялян усе металічныя прадметы ўжытку. Вывозіцца лес, сыравіна. Нямецкія салдаты адпраўляюць у Германію мноства пасылак з рэчамі, адабранымі ў насельніцтва.

Немцы адбіраюць зараз у народа галоўную крыніцу багацця калгаснай Беларусі — зямлю, заваяваную Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыяй і навечна замацаваную за калгасамі совецкай уладай. Прыбалтыйскі памешчык барон Розенберг ад імя германскага ўрада аб'явіў «новы парадак» землякарыстання, які канчаткова завяршае поўнае аграбленне і закабаленне сялянства. Згодна гэтаму «парадку» калгаснікі трацяць усе правы на зямлю. Зямля пераходзіць ва ўласнасць акупантаў і раздаецца нямецкім памешчыкам і каланізатарам, на якіх павінны працаваць сялянскія абшчыны. Для членаў абшчын устанаўліваецца кругавая парука, яны ва ўсім павінны падпарадкавацца нямецкім упраўляючым.

Германскія акупанты стварылі галоўнае германскае зямельнае ўпраўленне і раённыя германскія зямельныя ўпраўленні, якія прадстаўляюць сабою апарат ваенна-прыгонніцкай арганізацыі сельскай гаспадаркі. На чале гэтых упраўленняў стаяць фашысцкія афіцэры. Нямецкія памешчыкі, як саранча, наляцелі на зямлю Беларусі. У пошуках лепшых участкаў для маёнткаў яны шнырачь па ўсёй беларускай зямлі, арганізуючы памешчыцкія гаспадаркі. Ва многіх выпадках гэтыя фашысцкія панкі сілаю зброі спрабуюць прымусіць сялян прысягаць на рабскую вернасць ім.

Гэты «новы парадак» азначае ўстанаўленне прыгоннага права, у сто разоў горшага, чым тое, якое існавала ў Расіі да 60-х гадоў мінулага стагоддзя. «Парадак» гэты даводзіць калгаснае сялянства да ўзроўня бязмоўных рабоў, якія не маюць ніякіх правоў, апрача права выміраць ад галечы і голада. Адначасова немцы спрабуюць скарыстаць насельніцтва Беларусі для рабскай працы ўнутры самой Германіі. Паўсямесна арганізаваны так званыя вярбовачныя бюро, якія ўзначальваюцца нямецкімі афіцэрамі. Спецыяльныя вайсковыя каманды, якія ёсць пры гэтых бюро, прымусова, пад пагрозай зброі адпраўляюць беларусаў на германскую катаргу.

Захапіўшы Беларусь, немцы ліквідавалі яе дзяржаўную самастойнасць. У пачатку яны стварылі Мінска-Баранавіцкую акругу начале з фашысцкім губернатарам, уключыўшы яе ў «Остланд» — агульнагерманскую правінцыю-пратэктарат. Затым Беларусь была пераіменавана ў «Беларутэнію». Па замыслу гітлераўскіх дурачкоў, гэтая назва павінна была ні больш, ні менш, як сцерці памяць аб гістарычна склаўшайся агульнасці і дружбе беларускага народа з вялікім рускім народам і з'явіцца такім чынам зручным мастком для ўсялякага роду гістарычных фальсіфікацый. Беларусь, у якой адабралі дзяржаўную самастойнасць, крамсаецца на часткі. Зараз чатыры яе заходнія абласці ўключаны немцамі ў так званую «Ост Зюйд Пруссен», г. зн. паўднёва-усходнюю Прусію.

Ці патрэбна гаварыць, як беларускі народ ненавідзіць нямецка-фашысцкіх захопнікаў, сваіх прыгнятальнікаў, сваіх катаў, якія залілі крывёю зямлю яго радзімы! На кожным кроку захопнікі сустракаюцца з гераічным супраціўленнем сыноў і дачок вольнай совецкай Беларусі. З кожным днём усё новыя і новыя жыхары гарадоў і вёсак бяруцца за зброю для непрымірымай і бязлітаснай, не на жыццё, а на смерць барацьбы з акупантамі.

У чатырох раёнах адной вобласці адбылося ўсенароднае выступленне супроць нямецкіх акупантаў. Насельніцтва перабіла ўсю фашысцкую агентуру, знішчыла і выгнала нямецкія гарнізоны і аднавіла органы совецкай улады. Немцы былі вымушаны кінуць сюды буйныя сілы, у тым ліку адну пяхотную дывізію. Жорсткія баі ў гэтых раёнах паміж насельніцтвам, партызанамі і нямецкімі акупантамі прадаўжаюцца.

Дні і ночы сотні партызанскіх атрадаў, тысячы невялікіх груп і адзінак партызан-знішчальнікаў самаахвярна б'юцца з ворагамі радзімы. У ходзе вайны партызанскі рух узняўся на вышэйшую ступень. Узмацнілася ўзбраенне партызан, яны ў дасканаласці авалодалі тактыкай партызанскай барацьбы, загартаваліся і выраслі іх кіраўнікі. Цяпер партызаны, еднаючыся некалькімі атрадамі, усё часцей нападаюць на буйныя нямецкія гарнізоны, знішчаючы іх. Так, беларускі партызанскі атрад пад камандаваннем тав. Д. і атрад невельскіх партызан разграмілі гарнізон немцаў у 400 чалавек, які стаяў у вёсцы Лехава. Тут быў узарваны склад з боепрыпасамі, спалены машыны і г. д. Гэты-ж атрад тав. Д. выбіў нямецкі гарнізон з вёскі Блічна. Немцы ўцяклі, страціўшы забітымі 80 чалавек.

Партызанскі атрад тав. Ш., які пачаў сваю баявую работу ў саставе 14 чалавек, цяпер вырас у беларускую партызанскую брыгаду, — грозную для ворага сілу, якая ўступае ў бой з цэлымі часцямі немцаў. Брыгада знішчыла 1.300 нямецкіх салдат, 60 афіцэраў, аднаго генерала, 200 паліцэйскіх і стараст, 50 аўтамашын з грузамі і людзьмі, адну бронемашыну, 50 мастоў, вызваліла ад захопнікаў 15 сёл, арганізавала і накіравала ў рады Чырвонай Арміі да 5.000 беларусаў. Партыйная арганізацыя брыгады правяла сярод насельніцтва двух раёнаў падпіску на пазыку і здала 200 тысяч рублёў у фонд абароны краіны.

Наколькі адчувальны для ворага ўдары беларускіх партызан, відаць з прызнанняў саміх немцаў. Камандаванне танкавай нямецкай групы ў сваім загадзе за № 415/42 «Што да барацьбы з партызанамі» прызнае, што зараз у Беларусі назіраецца сур'ёзнае ўзмацненне партызанскага руху, «які прымае такія памеры, што ўзнікае сур'ёзная небяспека для снабжэння фронта». У другім пункце загада гаворыцца, што «усе мерапрыемствы па захопу і знішчэнню партызанскіх атрадаў не давалі вынікаў». У загадзе запісана: «Трэба прымірыцца з тым, што толькі ў вельмі рэдкіх выпадках удавалася захапіць партызанскія групы, прадстаўляецца магчымасць толькі расстроіць іх дзейнасць ці трывожыць іх, але гэта ўжо з'яўляецца поспехам».

Гэты загад, як і інструкцыя генеральнага штаба па барацьбе з партызанамі, загады Рэйхенау, загад Гімлера па ўсёй гестапаўскай перыферыі і многія іншыя вядомы партызанскім атрадам, якія робяць з іх для сябе ўсе неабходныя вывады. Больш таго, гэтыя загады і інструкцыі часта становяцца вядомымі партызанам раней, чым яны даходзяць да тых, для каго прызначаны. Загад па танкавай групе, які быў выпушчан штабам арміі 19 сакавіка, 24 сакавіка быў ужо ў распараджэнні партызанскіх атрадаў. Камандаванне танкавай групы сабрала ў Віцебску нараду бургамістраў гарадоў і старшын валасцей для абмеркавання пытання аб мерах барацьбы з партызанскім рухам. На нарадзе, якая праходзіла два дні, былі распрацаваны самыя дакладныя інструкцыі і планы барацьбы з партызанамі, але партызаны даведаліся аб гэтых планах і інструкцыях раней, чым бургамістры і старшыны валасцей паспелі вярнуцца ў свае гарады і сёлы.

Якім чынам усё гэта адбываецца, — гаварыць цяпер, вядома, не варта. Але само сабою разумеецца, што такая асведамлёнасць партызан магчыма толькі таму, што яны ўсюды сустракаюць дружную падтрымку з боку насельніцтва, якое поўна нянавісці да ворага.

У радзе гарадоў і раённых цэнтраў Беларусі на расклееных па вуліцах загадах, зваротах і плакатах нямецкага камандавання і міністэрства прапаганды ў адну ноч былі пастаўлены штампы: «Яўная нямецкая хлусня». Цэлы дзень гестапаўцы, паліцэйскія і чыноўнікі на вачах задаволенага насельніцтва зрывалі са сцен і парканаў свае брудныя лісткі.

Паказальны загад АО № 10 германскага камандавання, які разасла-

(ПРАЦЯГ на 2 стар.)

# БЕЛАРУСЬ ЗМАГАЕЦЦА

(ПРАЦЯГ)

ны палявым камендатурам. Загад гаворыць: «Мясцовым камендатурам вуліцам, названым іменем фюрэра ці іменамі германскіх ваенных начальнікаў, неадкладна даць нейтральныя вулічныя назвы, з прычыны таго, што надпісы вуліц, названых указанымі іменамі, як правіла, зрываюцца злонамеранымі асобамі з насельніцтва ці падвяргаюцца ганьбуючым прыпіскам».

Ніякія пагрозы, ніякія зверствы фашысцкіх акупантаў не ў сілах патушыць полымя ўсенароднай барацьбы супроць прыгнятальнікаў. З наступленнем вясны, якая палегчыла дзейнасць партызан, барацьба разгарэлася яшчэ мацней. Павялічваецца колькасць існуючых партызанскіх атрадаў, узнікаюць усё новыя і новыя атрады. У многіх вёсках, калгасах ствараюцца групы самаабароны, якія перашкаджаюць нямецкім марадзёрам, тромяць дробныя падраздзяленні ворага, знішчаюць прадстаўнікоў нямецкага камандавання і нямецкіх прыхвасняў.

Па ўсёй Беларусі ідзе паўсямеснае бязлітаснае знішчэнне подлых пасобнікаў фашысцкіх катаў. Два маўцёрых здраднікі, былы вышываючых нямецкай мовы ў Віцебску Брандт, які стаў бургомістрам горада, і яго жонка, былі знішчаны партызанамі ў цэнтры горада. Недабіты ў свой час контррэвалюцыйны гадзёныш Дадыко, які больш 20 год быў на ўтрыманні ў нямецкай разведкі ў Берліне, у першы-ж дзень свайго прыезда валяўся ў прыдарожнай канаве ля Пухавіч, прабіты партызанскімі кулямі.

Змагаючыся рука ў руку з Чырвонай Арміяй, народ Беларусі праганіць ворага з роднай зямлі і разам з другімі савецкімі народамі даб'ецца поўнага разгрому нямецка-фашысцкіх войск. Беларусь была і будзе савецкай!

## Наступленне нашых войск на Харкаўскім напрамку прадаўжаецца

Немцы рыхтаваліся на Харкаўскім напрамку да шырока абвешчанага імі «вясенняга наступлення». Яны сцягнулі сюды вялікія сілы.

Замысел ворага разгадан своечасова. Нашы доблесныя войскі 12 мая перайшлі на Харкаўскім напрамку ў наступленне. Праравўшы абарону нямецкіх войск і, адбіўшы контратакі буйных танкавых злучэнняў і мотапяхоты, нашы часці далёка адкінулі нямецка-фашысцкія войскі на захад.

Толькі за першыя 4 дні наступальных баёў — з 12 па 16 мая — нашы часці вызвалілі звыш 300 населеных пунктаў, знішчылі каля 12.000 нямецкіх салдат і афіцэраў, знішчылі 400 варожых танкаў, 210 гармат, 217 кулямётаў, каля 700 аўтамашын і многа іншага ўзбраення. За гэтыя 4 дні захоплены ў ворага багатыя трафеі, у тым ліку 365 гармат, 25 танкаў, 188 мінамётаў, 379 кулямётаў, 38 складаў з узбраеннем і харчамі, многа іншага ўзбраення і боепрыпасаў.

За апошнія дні Чырвоная Армія вызваліла яшчэ многа населеных пунктаў.

Наступленне нашых войск паспяхова развіваецца. Лінія фронта адсоўваецца на захад. Нашы наступаючыя часці перамалваюць тэхніку немцаў, знішчаюць яго жывую сілу. Абломкі варожых самалётаў, спаленыя і падбітыя танкі, разбітыя гарматы, узарваныя аўтамашыны і горы варожых трупаў усцілаюць шляхі адступаючага праціўніка. Каб стрымаць наступленне нашых войск, немцы прымяняюць масіраваныя контрудары. Па 30—50—90 танкаў, сабраных у кулак, немцы кідаюць супроць нашых наступаючых часцей. Савецкія артылерысты і танкісты, савецкія пехацінцы, узброеныя супроцьтанкавымі ружжамі, знішчаюць усе нямецкія танкі.

Гвардзейцы Радзімцава толькі за адзін дзень падбілі, знішчылі і падпалілі 43 нямецкія танкі. Артылерысты камандзіра Хасіна ўступілі ў бой супроць дзевяноста нямецкіх танкаў і 46 з іх прыгвааздзілі снарадамі да зямлі. За апошнія дні немцы страцілі толькі на гэтым участку фронта каля 250 танкаў.

Добра дзейнічае наша авіяцыя. Савецкія лётчыкі няспынна бамбяць баявыя парадкі праціўніка, трымаюць пад ударам яго камунікацыі, громяць ворага ў паветры. Як ні стараецца варожая авіяцыя, яна не можа ўзяць ініцыятыву ў свае рукі. Толькі за першы этап наступальных баёў, з 12 па 16 мая, на Харкаўскім напрамку немцы страцілі 147 самалётаў.

Наступленне нашых войск на Харкаўскім напрамку прадаўжаецца. Вораг коціцца на захад.

# ВЫЗВАЛЯЙЦЕ РОДНУЮ ЗЯМЛЮ!

(ПІСЬМО СЫНАМ-ФРАНТАВІКАМ)

Дарагія мае сыны Слава, Ігар і Юрый!

Калі пачалася айчынная вайна, вы ўсе ўтраіх пайшлі ў нашу родную Чырвоную Армію. Я ганаруся вамі. Я ведаю, што вы да апошняй кроплі крыві будзеце абараняць чэсць і свабоду нашай радзімы.

«На баявых самалётах мы нясём свае бомбы і снарады ва ўсе куткі, дзе знаходзіцца вораг. Мама, дапамагай граміць ворага сваёй самаадданай працай».

Так пісаў мне ты, Слава, мой смелы сокал-лётчык. А пра цябе, Юрый — капітан-артылерыст, піша мне твой камісар, як пра выдатнага камандзіра. І я ведаю, што такі-ж самы і ты, мой трэці сын, Ігар.

Родныя сыны, доблесныя воіны! Няхай вобраз роднага Сталіна натхняе вас усюды, дзе-б вы не былі. Бязлітасна помсціце ворагу, ачышчайце родную зямлю ад нямецкай погані. Няхай не пахіснецца ваша мужнасць нават тады, калі давядзецца памерці за радзіму.

Маці чуе вас і заўсёды з вамі!

**М. М. ПРУДНІКАВА,**
настаўніца, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР.

## Выканаем загад любімага Сталіна

(Пісьмо маладога партызана-беларуса **ВАЛЕНЦІНА В.**, узнагароджанага ордэнам Чырвонай Звязды).

Я многа кіламетраў прайшоў па роднай зямлі, захопленай ворагам, і бачыў гора майго народа. Усю нашу зямлю залілі фашысты крывёю нявінных людзей. Я бачыў сотні забітых і закатаваных жанчын і дзяцей, бачыў як вецер гойдае трупы на шыбеніцах у маім родным горадзе. Я сціснуў зубы і сказаў: — Пакуль жыў, буду помсціць фашысцкім бандытам!

І мы, партызаны, помсцім. У сямі сельсаветах нашага раёна мы разграмілі валасныя ўправы і аднавілі савецкую ўладу. У гэтых сельсаветах мы раздалі калгаснікам хлеб, сена, бульбу, жывёлу, якія былі адабраны ў іх фашысцкімі грабежнікамі. 300 тон бульбы, 30 кароў, многа сена і коняй мы пераправілі праз лінію фронта для Чырвонай Арміі. У тылу ворага мы правялі мабілізацыю і 1500 чалавек накіравалі ў рады Чырвонай Арміі. За апошніх тры месяцы мы знішчылі 417 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Ад імя ўсіх народных помстнікаў заклікаю вас, юнакі і дзяўчаты роднай Беларусі, — ідзіце ў партызанскія атрады! Не выпусцім зброі з рук, пакуль не знішчым ворага!

## Страх фашыстаў перад партызанамі

(Ад нашага карэспандэнта)

Пры разгроме варожага штаба захоплен сакрэтны загад па 3-й нямецкай танкавай арміі. Звярыная злосць да савецкіх людзей, страх перад растучым партызанскім рухам відаць у кожным радку гэтага дакумента.

«З усіх населеных пунктаў, якім пагражае небяспека з боку партызан, трэба выгнаць усё мужчынскае насельніцтва...»

Куды-ж акупанты выганяюць мужчын, у большасці старыкоў і падлеткаў? У загадзе яскрава напісана: «...у Віцебскі лагер для ваеннапалонных».

Так гітлераўцы «павялічваюць» лік «ваеннапалонных», сотнямі знішчаюць у фашысцкіх засценках бязвінных людзей.

У гэтым загадзе фашысты прызнаюць сваё бяссілле перад партызанамі. «Партызаны атрымалі, — гаворыцца ў загадзе, — разам з вопытнымі кіраўнікамі цяжкую зброю: гарматы, супроцьтанкавыя гарматы і г. д. Гэта азначае ўзнікненне сур'ёзнай пагрозы для забеспячэння фронта»...

Крывавыя забойцы і гвалтаўнікі калоцяцца ў жывёльным страху перад беларускімі патрыётамі, сілы якіх растуць і мацнеюць з кожным днём.

**Н. Вішнеўскі.**

N-скі раён Беларусі.

## Канцэрт беларускага мастацтва ў Маскве

18 мая ў Маскве ў зале імені Чайкоўскага адбыўся канцэрт беларускага мастацтва.

З вялікім захапленнем сустрэлі слухачы выступленне лаурэата Сталінскай прэміі народнай артысткі СССР і БССР Л. Александроўскай, якая спявала народныя беларускія песні.

У канцэрце з поспехам выступалі народная артыстка БССР Р. Млодэк, заслужаныя артысты БССР І. Балоцін, А. Арсенка, Л. Аляксеева, І. Мурамцаў. Яны выконвалі новыя творы і арыі з опер вядомых беларускіх кампазітараў А. Туранкова, А. Багатырова, Е. Цікоцкага, І. Любана.

Бліскуча выканалі сцэну з балета М. Крошнера «Салавей» заслужаная артыстка БССР А. Нікалаева і саліст балета С. Дрэчын.

Сардэчнай авацыяй сустрэў перапоўнены зал «Лявоніху», у выкананні якой акрамя салістаў Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета А. Нікалаевай і С. Дрэчына, удзельнічала балетная трупа музыкальнага тэатра імені Станіслаўскага і Няміровіча-Данчэнка.

Выдатнае майстэрства паказаў ансамбль чырвонаармейскай песні і пляскі Заходняга фронта пад кіраўніцтвам А. Усачова.

Гэты яркі незабыўны канцэрт з вялікай сілай прадэманстраваў, што магутны беларускі народ жыве, гераічна змагаецца і верыць у сваю блізкую перамогу над ненавісным ворагам.

# ШАРЛАТАНСКІ ЗБРОД НА СЛУЖБЕ Ў НЯМЕЦКІХ АКУПАНТАЎ

Вераломства, ашуканства і авантура — не толькі форма, але і змест нямецкай, з дозвалу сказаць, палітыкі. Подкупы, шпіёнства, зладзейства, жорсткасць, бессардэчнасць, здзек — усё гэта жывая натура гэтай палітыкі. Скарыстаць дзеля сваіх мэт усякіх прайдзісветаў, абармотаў і жулікаў — гэта нязменны спосаб дзеяння нямецкіх захопнікаў. Вось чаму каля нямецкіх акупацыйных улад заўсёды знаходзілі і знаходзяць сабе месца цёмныя асобы, у якіх за душой няма нічога святога.

У часы акупацыі Беларусі ў 1918 годзе немцы стараліся жульніцкім спосабам стварыць які небудзь дакумент, якім яны маглі-б пахваліцца, што быццам-бы на Беларусі іх вельмі любяць. З гэтай справай яны вельмі спяшаліся, бо ўсюды па Беларусі ўзнімаліся супроць іх народныя паўстанні.

Акупанты знайшлі ў Мінску трох ці чатырох шарлатанаў, якія далі ў Берлін кайзеру Вільгельму тэлеграму, ў якой дзякавалі яго за тое, што немцы акупіравалі Беларусь. Гэтых асоб ніхто не ведаў, і нічога пра іх ніколі не чуў. Яны падпісалі тэлеграму пад тытулам «беларускія міністры».

Сярод гэтай жульніцкай кампаніі «прэм'ер-міністрам» назваўся канавал Іван Серада, які займаўся сваім рамяством у ваколіцах Мінска і аціраўся па панскіх кухнях. Натурай сваёй гэта быў тыповы лакей. Да «міністэрскага партфеля» неіснуючага міністэрства ён дайшоў праз рэкамендацыю старой мінскай княгіні Радзівіл, у якой ён некалькі год быў чымсьці накшталт дамашняга доктара яе ўлюбёных сабачак. Самадурка княгіня мела сувязі з акупацыйным начальствам і, даведаўшыся, што немцам спатрэбілася авантура з тэлеграмай Вільгельму, захацела пацешыцца і парагатаць з таго як яе прыдворны сабачы лекар назавецца «беларускім прэм'ер-міністрам». Яна яго і парэкамендавала на гэты «высокі пост».

Прыкрыўшыся тэлеграмай Вільгельму так званых «беларускіх міністраў», немцы «ўзаконілі» крывавыя расправы з беларускім народам. Чым скончылася гэтая авантура — мы ведаем. Народны рух супроць акупантаў увесь час шырыўся. А неўзабаве немцы ўжо выносілі з Беларусі ногі.

Тыя-ж самыя жульніцкія спосабы «узаконення» свае крывавай улады над беларускім народам, нямецкія акупанты практыкуюць і сёння.

Праводзячы сваю так званую зямельную рэформу, гэта значыцца, адабраўшы ад беларусаў зямлю і зрабіўшы сялян прыгоннымі бяспраўнымі парабкамі, нямецкія акупанты прыдумалі авантуру, вельмі падобную на тую тэлеграму Вільгельму. Яны знайшлі некалькі жулікаў, якія назваліся прадстаўнікамі беларускага сялянства і ездзілі ў Берлін дзякаваць Гітлера за зямельную рэформу. Сярод гэтых «сялян» такія «земляробы», як ксёндз Гадлеўскі і сын царскага чыноўніка Антон Адамовіч, бацька якога, служачы цару верай і праўдай, скалаціў сабе хабарніцтвам і іншымі падобнымі спосабамі круглы капіталец і набыў ў **Мінску** ўласны дом. Радзіўшыся і вырасшы ў гэтым доме ў Мінску, яго недапечаны сынок з белымі ручкамі, здаўна ўжо нямецкі шпік, знайшоў сабе лёгкі хлеб. Ён ніколі не жыў у вёсцы, ніколі не бачыў, як аруць і сеюць, убачыўшы авёс, кажа, што гэта жыта, думае, што булкі, якія ён жарэ на нямецкай кухні, зайшоўшы туды з чорнага хода — гатовымі растуць на полі. Але яму акупацыйнае начальства сказала назвацца селянінам і падзякаваць ад «імя беларускіх сялян» Гітлера. Ён гэта зрабіў з такой-жа шчырасцю, з якой-бы поўз ракам цераз увесь Мінск, каб яму гэта загадалі немцы.

Не памогуць немцам ніякія авантуры! Ніколі яны ім не памагалі. Наконт падобных спраў наш народ склаў прымаўку: «круцячы свет пройдзеш, але назад не вернешся». Не будзе дарогі назад ні акупантам, ні ўсякім шарлатанам, якія каля іх аціраюцца! Здружыўшыся, яны астануцца ў цеснай блізасці навекі, пад трыма аршынамі магільнай зямлі.

**Кузьма ЧОРНЫ.**

30607 РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ